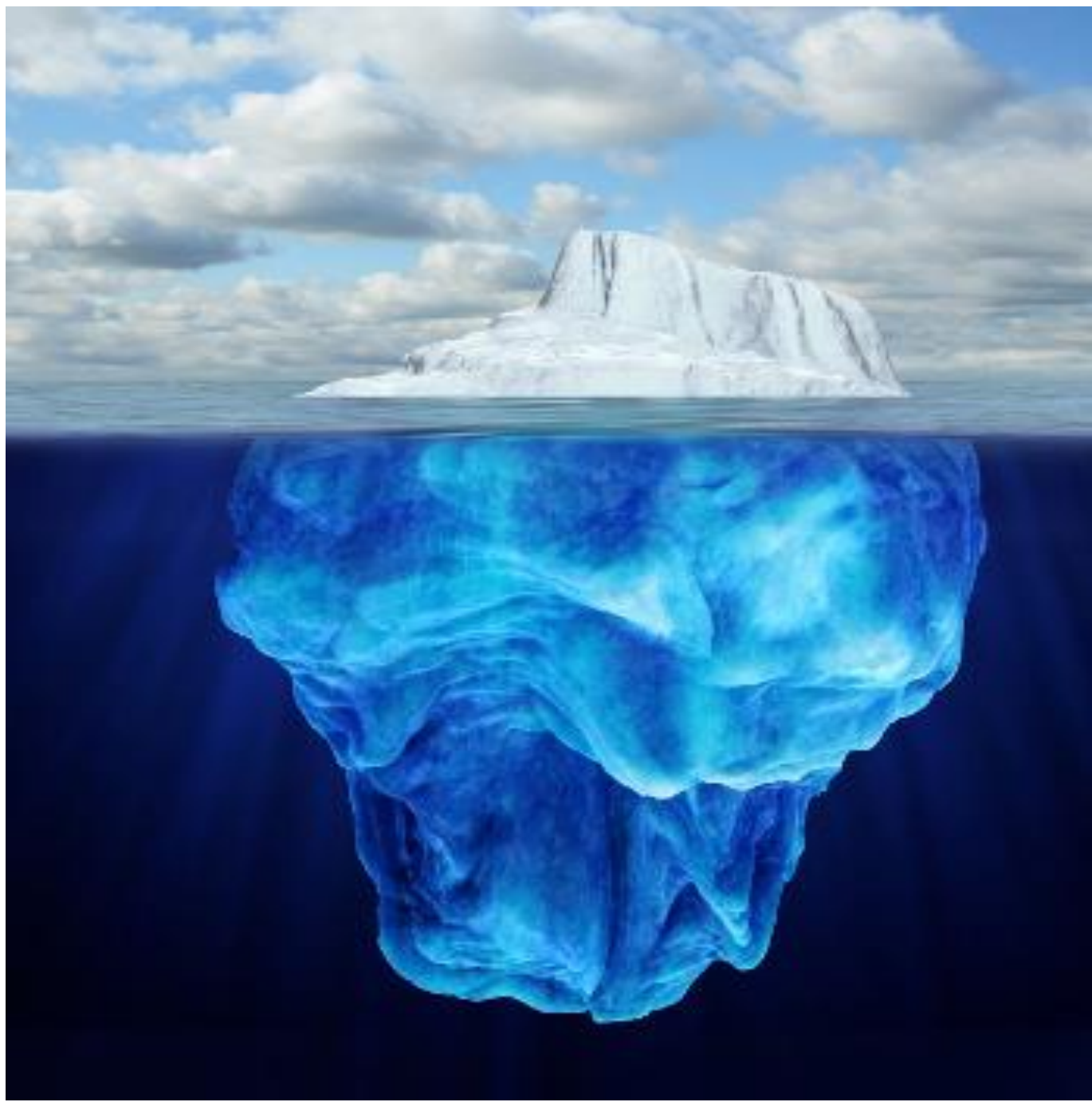

Путівник для тренера

Модуль 1.

Сучасне розуміння інвалідності та інклюзії у професійній освіті: що саме створює інвалідність, моделі інвалідності

Інвалідність-поняття, яке еволюціонує, ... це результат взаємодії, «яка відбувається між людьми, які мають порушення здоров'я, і поведінковими та середовищними бар'єрами і яка заважає їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими»

Конвенція про права осіб з інвалідністю

Концепція різноманітності, це -

прийняття і повага всього спектра людських характеристик, а також розуміння того, що кожна людина, родина, спільнота, соціальна група мають унікальність, яка відрізняє їх від інших.

Ці відмінності можуть включати вік, етнічну приналежність, соціальний статус, стать, інвалідність, фізичні можливості, сексуальну орієнтацію, релігійний статус, гендерну ідентичність, освіту, місце проживання, мову, сімейний стан, досвід роботи та ін.

- Різноманітність – це поєднання, а інклюзія – це те, щоб це поєднання добре працювало разом».
- Визнання інвалідності як аспекту різноманітності зміщує фокус з виправлення порушень на усунення соціальних бар'єрів.

Кого ми відносимо до людей з інвалідністю ?

Визначення «особи з інвалідністю»

До осіб з інвалідністю *належать* особи зі *стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями*, які при взаємодії з різними бар'єрами можуть заважати їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими

Конвенція про права осіб з інвалідністю

Стереотипи

Правильне вживання термінології щодо осіб з інвалідністю

Уникайте	Використовуйте
Неповносправні, інваліди	Люди з інвалідністю, жінка/чоловік з інвалідністю, дитина з інвалідністю, пасажир з інвалідністю, студент/учень з інвалідністю
Страждає від..., хворий на..., жертва (чогось)	Має (назва порушення стану здоров'я, хвороби)
Прикутий до інвалідного крісла	Людина/особа, дитина що пересувається на кріслі колісному
Розумово відсталий, із розумовими відхиленнями, загальмований, ненормальний	Людина з психічними, інтелектуальними порушеннями
Каліка, недієздатний, немічний	Людина/особа, дитина з інвалідністю
Спазматичний (спазматик)	Людина, дитина з церебральним паралічем
Психічно хворий, божевільний	Людина/особа, дитина з психічними порушеннями
Епілептик, діабетик, депресивний тощо	Людина/особа з епілепсією / діабетом / депресією; особа, яка має епілепсію / діабет / депресію
Карлик, гном, ліліпут	Людина низького зросту, невисока

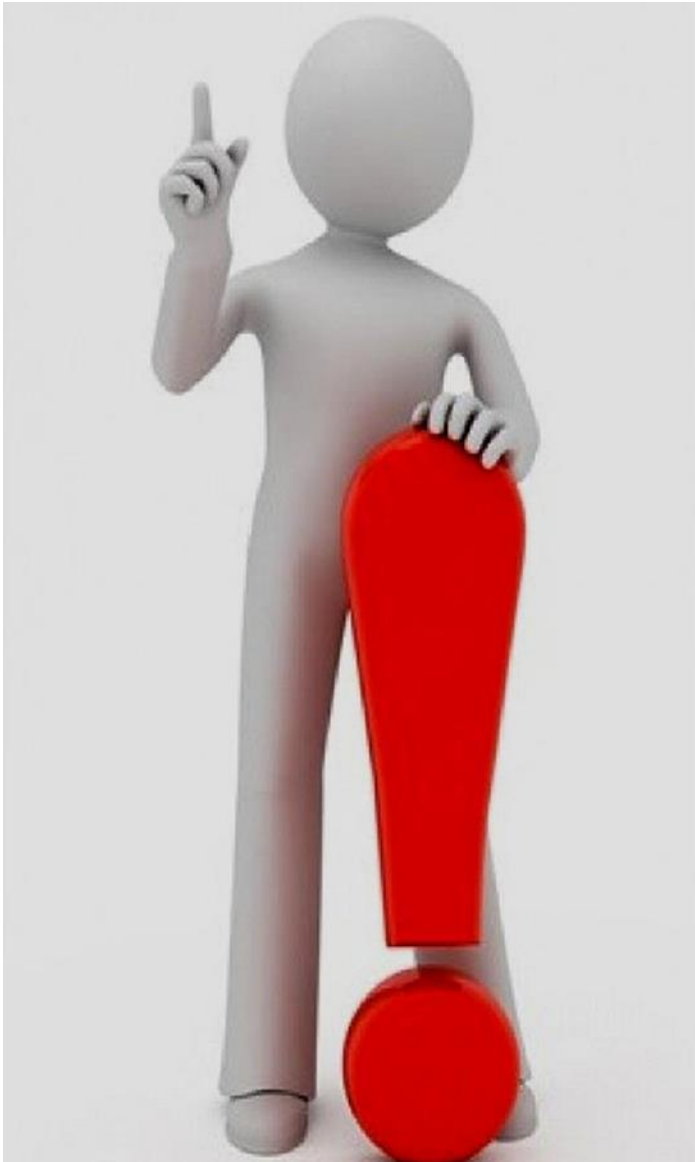
Термінологія, що применшує або підсилює можливості

Люди з інвалідністю...

- є жертвами, яким потрібна повна допомога...
- мають захворювання та всі потребують медичної допомоги...
- мають особливі потреби, що потребують спеціальних/ексклюзивних програм

Люди з інвалідністю ...

- потребують допомоги так само, як ~~дба~~ будь-яка інша група
- можуть потребувати спеціальної медичної допомоги
- мають деякі специфічні вимоги в рамках основних програм

Інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників Закон Про освіту

Здобувачі освіти - вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти; Закон Про освіту

Особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту; Закон Про освіту

Інклюзивне професійне (професійно-технічне) навчання - система освітніх послуг для здобуття професії або професійних навичок особами з особливими освітніми потребами, гарантованих державою. Закон Про професійну (професійно-технічну) освіту

Питання до обговорення

Які бар'єри заважають здобувачам освіти з інвалідністю, особливими освітніми потребами бути включеними у освітній процес ?

Які рішення ви запропонуєте, щоб зменшити вплив/ ліквідувати бар'єри?

Бар'єри ставлення

це поведінка, сприйняття та припущення, які дискримінують людей з інвалідністю.

- Ці бар'єри часто виникають через брак розуміння, що призводить до того, що люди ігнорують, засуджують або мають хибні уявлення про людину з інвалідністю
- Бар'єри ставлення, які призводять до стигматизації та дискримінації, позбавляють людей з інвалідністю їхньої гідності та потенціалу і є однією з найбільших перешкод для досягнення рівних можливостей та соціальної інтеграції

Фізичні бар'єри

- Фізичні бар'єри належать до структурних бар'єрів, які є перешкодами в природному або створеному середовищі, що перешкоджають доступу або заважають особам з інвалідністю самотійно пересуватися.

Комунікаційні бар'єри

- Комунікаційні бар'єри можуть виникати у людей з труднощами зору, слуху, мовлення, читання, письма та розуміння. Ці люди часто спілкуються по , ніж люди без інвалідності, і якщо не вжити заходів для адаптації, вони можуть бути не в змозі зрозуміти або передавати інформацію.

Інституційні бар'єри

- Інституційні бар'єри включають закони, політику, програми, стратегії чи практики, що дискримінують людей з інвалідністю
- Інституційні бар'єри важко виявити, оскільки вони часто вкорінені в соціальних та культурних нормах.

Розуміння. Сприйняття. Впровадження

Проблеми опорно-рухового апарату (наприклад, ампутація, болі в суглобах, болі в спині, травми хребта) можуть спричинити труднощі при сидінні протягом тривалого періоду часу, дискомфорт під час користування стандартним столом, неможливість тримати ручку чи користуватися клавіатурою тощо.

Що робити: забезпечення фізичної доступності приміщень, майстерень, меблів, гнучкість навчального процесу тощо

Розуміння. Сприйняття. Впровадження

Проблеми зі слухом (наприклад, втрата слуху, шум у вухах або «дзвін» у вухах) можуть означати, що ветерани - здобувачі освіти можуть пропускати розмову, мати труднощі з участю в обговореннях, не в повній мірі засвоюють матеріал.

Що робити: чітка розсадка в аудиторії, використання за потреби розумного пристосування на лекціях, в майстернях, проходженні практики, встановлені правила поведінки в аудиторії (вимкнення мобільних телефонів тощо)

Розуміння. Сприйняття. Впровадження

Порушення зору (повна чи часткова втрата зору та ін.) можуть погано орієнтуватись в незнайомому просторі, не володіти необхідними навичками використання асистивних технологій та ін.

Що робити: використання контрастних кольорів, великого шрифту (14) , освітлення, індивідуальна розсадка в аудиторії, додаткові заняття з орієнтування та ін.

«Місце для всього і все на своєму місці»

Розуміння.Сприйняття. Впровадження

Психічні порушення («невидима інвалідність», «невидимі рани війни» та ін.) черепно-мозкова травма, посттравматичний стресовий розлад, сильна депресія або тривога можуть вплинути на зосередженість, успішність та ін.

Що робити: додаткові консультації психолога, гнучкість навчального процесу та ін.

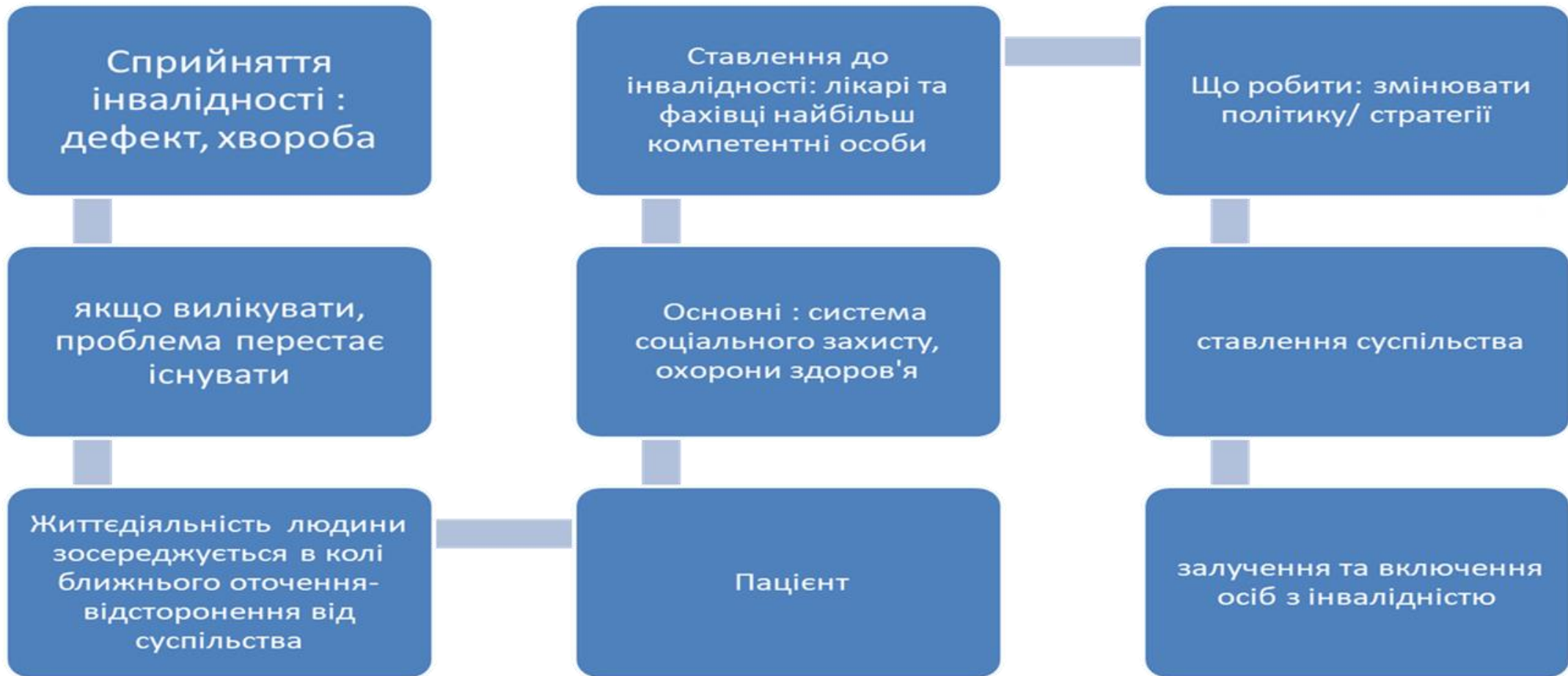

Моделі інвалідності та їхній вплив на формування освітньої політики

Благодійна модель

Медична модель

Соціальна модель

Правова модель

Вебсайт Громадської спілки
ВГО "Національна Асамблея
людей з інвалідністю України"
[www. naiu.org.ua](http://www.naiu.org.ua)

Більше інформації про проєкт "Інклюзивна
професійна освіта: покращення навчання для
ветеранів та людей з інвалідністю"

Дякую за увагу!